

Din veterinær hjelper deg:

Ved å diagnostisere og behandle øyesykdommer, for å spare ditt dyr for smerte og forbedre dets livskvalitet.

Ved å diagnostisere arvelige øyesykdommer og gi råd om bruk i avl, kan vi begrense forekomsten av tilsvarende problemer i kommende generasjoner.

Ved forandringer i linsen som er av betydning for hundens syn, henvises til de av øyelysere som har mikrokirugikkompetanse og utstyr for operasjon av grå stær ved hjelp av fakoemulsifikasjon (se • i navnelisten)

Spør din dyrlege om råd.

Hva kan du som eier gjøre?

Sjekk hundens øyne daglig og tørk vekk slim i øyekrokene og rundt øynene.

Ta kontakt med dyrlege dersom:

- hunden kniper øyet eller viser tegn til smerte
  - hvis den er lyssky
  - øyet er rødt
- det ligger gult eller grønt puss i øyekroken
  - øyet ser annerledes ut enn vanlig
- du mistenker at hunden har nedsatt syn

Gjennomfør rutineundersøkelse hos øyelyser som anbefalt.

NORSKE ØYELYSERE
ER PANELMEDLEMMER I NSVO
NORSK SELSKAP FOR VETERINÆR
OFTALMOLOGI

Panelmedlemmene i NSVO (kalles øyelysere) er veterinærer som har gjennomgått en lang tilleggsutdannelse med påfølgende eksaminasjon. De første øyelysere i Norge ble uteksaminert i 1986. Eksamen er nå felles nordisk og er tredelt med både en lysbildetest, en skriftlig eksamen og en praktisk eksamen med undersøkelse av hunder og katter. Kandidater som består eksamen gis en autorisasjon av Den norske veterinærforening til å kunne utstede attester for arvelige øyesykdommer hos hund og katt.

Øyelysere i Norge er godkjent av ECVO (European College of Veterinary Ophthalmologists) og kan derfor benytte de europeiske attestene.

AUTORISERTE ØYELYSERE, NSVO 2011

Niels Højgaard Andersen, Skien Dyreklinikk.....	Tlf: 35 53 81 11
Torill Bergsjø, Oslo Dyreklinikk.....	Tlf: 22 68 35 00
Trond Bergsjø, Oslo Dyreklinikk.....	Tlf: 22 68 35 00 •
Ellen Bjerkås, Norges veterinærhøgskole.....	Tlf: 22 96 49 10
Elisabeth Bjørnstad, A-Vet Smådyrklipp, Larvik.....	Tlf: 33 13 98 40
Ellen Dobloug, Sentrum Dyreklinikk, Lillehammer.....	Tlf: 61 26 96 96
Hege Jøntvedt Engum, Stjørdal dyreklinikk.....	Tlf: 74 84 00 90 •
Linda Eriksen, Stavanger smådyrklipp.....	Tlf: 51 51 00 60
Birgitte Grann Greve, Petvett Oslo, Bergen og Bærum.....	Tlf: 815 70 005
Magne Haaland, Tu Dyreklinikk, Bryne.....	Tlf: 51 78 85 90
Anne Mette Knutsen, Trondheim Dyrehospital.....	Tlf: 73 91 80 01
Dagny Spanne Kjær, Tu dyreklinikk, Bryne.....	Tlf: 51 78 85 90
Kjell Kongsengen, Gjøvik dyreklinikk.....	Tlf: 61 13 73 33
Kristin Lange, Jessheim Dyreklinikk.....	Tlf: 63 97 18 25
Eva Heldal Monsen, Dyreklinikken på Stend A/S, Fana.....	Tlf: 55 11 60 60
Ernst Otto Ropstad, Norges veterinærhøgskole.....	Tlf: 22 96 49 10 •
Jon Snøfugl, Heimdal Dyreklinikk.....	Tlf: 72 88 77 00
Jannecke Tunås, Ål Dyreklinikk.....	Tlf: 32 08 13 61
Martine Ulfeng, Centrum dyreklinikk, Fredrikstad.....	Tlf: 69 31 25 88
Harald Vileid, Vileids Dyreklinikk, Sandefjord.....	Tlf: 33 46 61 13
Ruth Anne Aas, Jeløy Dyreklinikk, Moss.....	Tlf: 69 91 10 90 •

• Autorisert øyelyser med mikrokirugikkompetanse og utstyr for operasjon av grå stær ved hjelp av fakoemulsifikasjon.

Det er gitt retningslinjer for vedlikehold av autorisasjonen, noe som opprettholder den høye standarden blant øyelysere.

Tekst: Ellen Bjerkås, Hege Jøntvedt Engum
Bilder: Ellen Bjerkås, Hege Jøntvedt Engum

Din hunds øyne

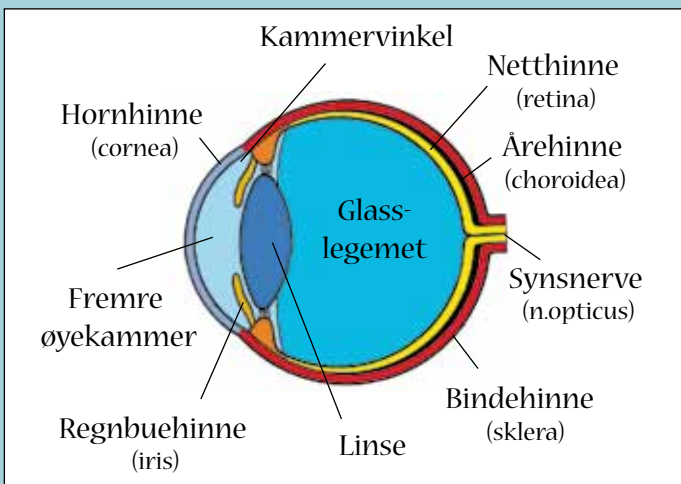

UNDERSØKELSE OG DIAGNOSE

Øyet

Hvorfor bør din hunds øyne undersøkes?

Synet er svært viktig også for dyr. Tap av syn nedsetter evnen til kommunikasjon med omverdenen. Det er viktig med regelmessig undersøkelse av din hunds øyne for tidlig å kunne oppdage sykdom som kan medføre smerter eller tap av synet. Den årlige helsesjekken hos din veterinær omfatter også en overfladisk undersøkelse av øynene, men i tillegg anbefales undersøkelse hos en øyelyser når hunden er 1, 4 og 7 år gammel.

En øyelyser foretar en mer omfattende øyeundersøkelse, både av øynenes omgivelser og overflater, samt av strukturene inne i øynene. Dersom du har en avlshund, bør hunden undersøkes årlig så lenge den benyttes i avl. Hunder av enkelte raser bør også undersøkes før salg ved 8 ukers alder.

Skal du kjøpe valp bør du kreve at foreldredyrene er øyelyst i løpet av det siste året.

Målet

Vi ønsker å spare våre kjæledyr for smerte og forbedre deres livskvalitet. Ved tidlig gjenkjennelse og behandling av sykdom kan man spare dyret for unødvendig lidelse. Spredning av øyesykdommer som er arvelig betinget, kan begrenses innen en rase ved å utelukke affiserte dyr fra avl.

Anbefalinger for avl

For detaljer rundt anbefalinger som gjelder for avl på hunder av din rase, viser vi til våre avlsanbefalinger som jevnlig revideres av den norske øyelysergruppen. Du finner avlsanbefalingene på www.vetnett.no > Fag og utdanning > Øyelysere > Avlsanbefalinger.

Hvordan kan tap av syn oppstå?

- Dersom hunden har medfødte misdannelser i øyet
- Dersom hår stadig irriterer hornhinnen slik at den skades og blir ugjennomsiktig: Entropion, ektopiske cilier eller distichiasis
- Dersom det produseres for lite tårevæske eller tårefilmen er unormalt sammensatt: Tørre øyne - KCS (keratoconjunctivitis sicca)
- Dersom hunden har kronisk betennelse i hornhinnene
- Dersom øyehulen er grunn slik at øyelokkene lett kan trekkes bakover ved skade og øyeeplet 'spretter ut'. Brakycéfale (flatnosed) hunder med store øyne er disponert for lidelsen
- Dersom det oppstår fortetninger i linsen: Katarakt - Grå stær
- Dersom linsen løsner fra sitt opprinnelige feste og endrer plass i øyet: Linseluksasjon
- Dersom netthinnen blir ødelagt på grunn av infeksjoner eller arvelige sykdommer
- Dersom trykket inne i øyet blir for høyt: Glaukom - Grønn stær

Entropion
(Nedre øyelokk ruller innover)

PPM
(Persisterende pupillmembraner)

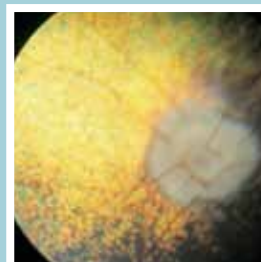
Grå stær - Bakre polkatarakt

Grå stær - Total

Normal netthinne

Nethinnedegenerasjon - PRA

Arvelige øyesykdommer

Mange hunder får øyeforandringer som skyldes arv fra foreldredyrene. Sykdommene kan enten forårsake kronisk øyeirritasjon eller smerter, eller de kan føre til redusert syn.

Det er viktig at alle dyr undersøkes for arvelige øyesykdommer før avl. Medfødte øyesykdommer oppstår før øyet er ferdig utviklet. Disse kan være arvelig betinget, eller de kan skyldes andre forhold. Mange arvelige øyesykdommer viser seg først senere i livet. Det er derfor nødvendig med årlig undersøkelse av avlshunder.

Enkelte sykdommer (som f. eks gruppen av netthinnesykdommer som kalles PRA - Progressiv Retinal Atrofi) fører til blindhet fordi netthinnen gradvis ødelegges. Derfor er det viktig å utelukke hunder med en slik alvorlig øyesykdom fra avl. Avhengig av hvordan en øyesykdom nedarves, kan det også være nødvendig å utelukke foreldre, søsken og avkom til en affisert hund fra videre avl.

Hvordan foregår øyelysing?

Hunden må være ID-merket før undersøkelsen og man må ha med registreringsbevis og eventuelle tidligere attester. Før undersøkelsen skal eier eller den som har med hunden skrive under på en eierbekreftelse.

Deretter foretas en første undersøkelse. Videre får hunden øyedråper for at pupillåpningene skal kunne utvides slik at linsen og netthinner kan vurderes. Utvidelsen av pupillene med dråper tar 20 min.

Hunden sitter på et undersøkelsesbord og trenger ikke å få noen beroligende sprøyte. Øyelyseren bruker et indirekte oftalmoskop for å se på netthinnene. Spaltelampe brukes for å undersøke linselins, fremre deler av øyet og øyelokkene.

Effekten av de pupillutvidende dråpene varer i noen timer. I denne tiden vil hunden kunne vise ubehag hvis den utsettes for sterkt sollys.

Resultatet av øyelysingen registreres elektronisk på NKK's Dog Web. Eier får vite resultatet med en gang.

Gonioskopi er betegnelsen på undersøkelse av vinkelen mellom hornhinne og regnbuehinne hvor væsken som produseres inne i øyet dreneres ut igjen. Væsken i øyet er nødvendig fordi den opprettholder øyets fasong og gir næring til strukturene i øyet som ikke er forsynt med blodkar. Det skal normalt være balanse mellom det som produseres og det som dreneres ut igjen. Hvis det blir for mye væske inne i øyet, stiger øyetrykket og det utvikles glaukom. Gonioskopi anbefales på hunder av enkelte raser og er en tilleggsundersøkelse som gjøres for å se etter om hunden er disponert for å få glaukom. Gonioskopi gjøres kun en gang etter at hunden er fylt ett år, og må gjøres samtidig med en ordinær øyelysing.